

Alliansen och Miljöpartiets förslag till Budget 2018 samt Utblick 2019– 2022

Värnamo - den mänskliga tillväxtkommunen, 40 000 invånare 2035

Kommunens vision och övergripande mål

Arbetet med att bygga en modell där kommunens vision – övergripande mål – strategisk utveckling – verksamhetsutveckling – värdegrundsarbete sammanhållet skall sättas i ett sammanhang pågår.

Detta arbete skall fortsätta med samma kraft.

Målstyrningsmodellen, med vision och övergripande mål, är ett viktigt metod- och verksamhetsutvecklingsarbete där nämnderna och kommunledningsförvaltningens utvecklingsavdelning spelar en central roll.

Vi finns till för andra, är en bra sammanfattning av värdegrunden i en bra kommun. En kommun som fortsatt behöver förändras och utvecklas.

Målkriterier innebär att visionen ska uppnås genom att vi:

- Präglas av Hållbarhet
- Utvecklar Attraktivitet
- Främjar Tillväxt
- Skapar en Trygg kommun tillsammans

Ovanstående målkriterier skall prägla målbeskrivningar och beslut på alla nivåer.

Kriterierna ska också bidra till de övergripande målen.

Övergripande mål

1. Kvalitet

Grunduppdrag av god kvalitet för den vi är till för.

Detta uppdrag följs upp och verksamhetsutvecklingspengar finns avsatta.

2. Delaktighet

Medborgare och medarbetare är delaktiga i kommunens utveckling.

Landsbyggsdialogerna fortsätter och budgetmedel för att förbättra dialogen finns.

Medborgarbudget fortsätter med ett objekt som identifieras till kommunfullmäktige i november.

Näringslivsföreningar och vägföreningar i våra kransorter har efter dialoger ett tydligt uppdrag.

Medarbetardagar för alla anställda genomförs i slutet av 2017 och utvärderas inför 2018.

En ungdomssamordnare anställs för att öka ungdomars delaktighet i kommunens utveckling.

Medborgarinitiativ införs.

3. Kompetensförsörjning

Arbetsgivare kan anställa de medarbetare de behöver.

Vår satsning på Campus Värnamo fortsätter för att på ett lika offensivt sätt som hittills lyckas att starta utbildningar för näringslivet och för offentlig sektor i vår region.

Teknikcentret på Campus Värnamo kommer under 2018 för första gången köra i full skala.

Ett bra samarbete med näringslivet fortsätter med medel avsatta till näringslivssamverkan.

Finnvedens Gymnasium fortsätter att utveckla sitt goda samarbete med näringslivet.

4. Klimat

Klimatsmarta val underlättas.

Vårt arbete med att samla in mera sorterat avfall utvecklas under 2018 när avfallssamarbetet mellan GGVV kommunerna startas.

En satsning på en fossilfri fordonsflotta vid kommunens bilpool genomförs 2018.

Fler solcellsanläggningar byggs under 2018 på investeringsobjekt som skall identifieras.

Budgetförutsättningar

Budgeten bygger på riktiga framtidsavsättningar i en växande kommun. Förskola, skola, omsorg och en modern köksorganisationen är några viktiga områden där satsningar måste och skall göras.

Budgeten är framtagen under en tid där förbättrat skatteunderlag bidragit till att kommunens prognostiserade intäkter förändrats positivt under processen. Men försämras i slutet av perioden.

Alliansens medvetna satsning på tillväxt har bidragit till fler invånare, vilket är positivt för våra skatteintäkter och ställer krav på expansion även inom den offentliga servicen.

Samtidigt måste lägre driftskostnader i verksamheten eftersträvas. Samtidigt som det är självklart att moderna lokaler i en optimerad drift skall vara verklighet. Nya arbetssätt och nya typer av arbetsplatser måste prövas.

I 2016 års bokslut kan man glädjande nog se ett bra ekonomiskt resultat. Samtidigt finns stora utmaningar historiskt och framåt i att rekrytera personal, minska sjukfrånvaron genom att förbättra arbetsmiljön. Införa heltid som norm är beslutad, där omsorgsnämnden har tillförts resurser för detta.

I likhet med 2017 finns 10 miljoner under 2018 avsatta för att vidareutveckla kommunens verksamhet och kompetensutveckla personalen. Detta för att bli en ännu mer attraktiv arbetsgivare.

Genomförda jämförelser med andra kommuner visar att vi bedriver en bra och kostnadseffektiv verksamhet i Värnamo kommun. Jämförelserna är gjorda av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), vår egen analysgrupp samt nämndernas egna kvalitetsuppföljningar. Hänsyn har tagits till detta när budgetmedlen fördelats.

Värnamo kommun har, med hjälp av Kairos Future, genomfört en studie av kommunen som just beskriver värdet av kreativa miljöer – attraktiva bostäder och att attraktivitet i stort är viktiga tillväxtmotorer.

Värnamo bör satsa på bra kommunikationer genom att arbeta aktivt för bättre vägar, järnvägar och fibertäckning. Vilket medfört satsningar på järnvägsprojekt, vägprojekt och fibersatsningen med Värnamo Energi AB.

I omvärldsanalysen framgår att kommunen bör dra nytta av Värnamo Sjukhus som en viktig arbetsplats. Samt att knyta utbildningsplatser för näringsliv och offentlig service närmre oss. Detta sker genom vår satsning på Campus Värnamo och Gummifabriken, och kan utvecklas genom mer samarbeten med närliggande universitet och högskolor.

Utveckling och effektivitet

De kommunala verksamheterna måste hela tiden utvecklas och effektiviseras. Nämnderna har i budgetdialoger presenterat hur de systematiskt jobbar med detta.

Som ett led i bättre styrning och ledning inom kommunens verksamheter, startas nu ett samarbete mellan tekniska förvaltningens och medborgarförvaltningens ledningsgrupper. Detta är ett samarbete som på ett bra sätt kommer att utveckla varandras verksamheter. Liknande erfarenhetsutbyte skall ske mellan kommunal verksamhet, intraprenader inom kommunen men också med andra kommuner.

Några förvaltningar har börjat jobba med LOKE- metoden vilken också bör utvärderas och implementeras där det är möjligt.

Ett nära samarbete mellan kommunens ledningsgrupper och medarbetare för att få delaktighet är viktiga framgångsfaktorer.

Kommunens invånarantal växer och detta ställer krav på både mer och tillgänglig offentlig service.

Verksamhetsutveckling och kompetensutveckling är starkt beroende av varandra. Att höja kompetensen inom digitalisering ses som en förutsättning för framtida verksamhetsutveckling.

Ett annat arbetssätt måste till, för att klara av vår egen lokalförsörjning. En bättre intern kommunal dialog kopplad till vår investeringsprocess med tydligt ansvarstagande kommer redovisas. Allt för att klara av framtida underhåll, renoveringar, ombyggnationer och nybyggnationer till en given budgetram och på en given tid. För att nyttja avsatta investeringsmedel och att verksamheterna har de lokaler och resurser de har beställt och behöver.

Samma 4-stegsprincip skall gälla här, (tänk om – optimera – bygg om – bygg nytt).

Alliansen har gjort 2 större verksamhetsgenomlysningar inom verksamheterna i omsorgsförvaltningen och medborgarförvaltningen. Åtgärdsplaner finns och utvecklingsarbetet är igång. Samtliga förvaltningar bör undersöka om de kan dra nytta av dessa åtgärdsplaner och förändrade arbetssätt.

Medborgarförvaltningens verksamheter står inför många och stora utmaningar kommande år. Att ta tillvara och stimulera människors intresse till egen försörjning är viktigt. En stor grupp människor ska integreras. Det finns utmaningar i detta men med stor potential. Vi ska steg för steg vända utmaningarna till möjligheter för vår kommun.

Bra mat till våra barn, ungdomar och äldre kräver en bra köksorganisation men också bra råvaror.

Därför skall den gjorda köksutredningen som servicenämnden och tekniska utskottet gjort verkställas. Investeringsmedel finns avsatta i kommande budgetar.

Utveckling av budgetmodellen

Budgetmodellen vidareutvecklas och förfinas för varje budgetår.

En preliminär budgetram som riktmärke har använts inför de dialoger som skett i årets budgetarbete. Denna princip har fungerat bra och ska användas även i kommande års budgetarbete.

Större fokus måste läggas vid att nämnder och förvaltningar beskriver hur man utvecklar sin verksamhet med den budget kommunfullmäktige fattar beslut om. Nämnderna bör tydligare beskriva och analysera sitt målstyrningsarbete, metodutveckling, kompetensförsörjning och arbetsmiljöfrågor. De ska också beskriva och analysera hur dialogen med medarbetarna sker och på vilket sätt medarbetarna är delaktiga i arbetet inom dessa områden. Goda exempel bör lyftas fram och användas i utvecklingsarbetet.

Nämnderna måste utveckla sättet att beskriva måluppfyllelse på, detta kan ske i samarbete med kommunens utvecklingsavdelning.

Modellen för investeringar har kommunfullmäktige tidigare beslutat om. Det kommer inför budgetarbetet till 2019 presenteras en ny investeringsprocess. Denna bygger på en bättre beställarorganisation, ett tydligare ansvar för alla nämnder och förvaltningar under planerings och genomförandet av en investering. Dessutom kommer en tydlig projektorganisation att kopplas till detta. Tekniska utskottet har en viktig kommunicerande och beredande roll i detta.

Vi föreslår därför ett inriktningsbeslut med en investeringsnivå och en prioritetslista.

Tekniska utskottet får i uppdrag att i samråd med berörda förvaltningar konkretisera 2018 års investeringsbudget till kommunfullmäktige i november 2017.

Budget

Driftsbudgeten år 2018 omfattar nettokostnader för verksamheten på 1,8 miljarder kronor. Tillsammans med de intäkter som verksamheten får blir detta drygt 2,3 miljarder kronor i omsättning. Finansieringen sker via skatter och statsbidrag som uppgår till 1,9 miljarder kronor. Överskjutande del efter avskrivningar och finansnetto på 34 miljoner kronor utgör kommunens resultat som tillsammans med avskrivningsmedlen skall användas till investeringar bland annat nybyggnad av förskolor, renoveringar av våra skolor och kök till våra verksamheter.

Jämfört med 2017 års budget innebär budgetförslaget för år 2018 en ökning av verksamhetens nettokostnader med 80 miljoner kronor, eller 4,4%, samtidigt som skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och fastighetsavgifter ökar med 63 miljoner kronor, eller 3,4%.

Budgeten bygger på att vårt utvecklingsarbete fortsätter och att invånarantalet växer med 0,6 % årligen. Denna tillväxt måste öka succesivt till 1,3 % om Värnamo år 2035 skall ha 40 000 innevånare.

Skattesatsen blir 2018 oförändrad 21,52 %.

Investeringsbudgeten 2018 omfattar 201 miljoner för de skattefinansierade investeringarna.

För att klara denna investeringsvolym i en växande kommun krävs det att vi lånar pengar till vissa nödvändiga fastighetsinvesteringar såsom förskolor, skolor och framtida boende för äldre eller funktionsnedsatta.

En modell där 0,5 miljoner kronor per person i nettoökning av befolkningen + resultat + avskrivningar utgör Investeringsbudgetens takbelopp, denna modell gäller under åren 2018 – 2020.

En samlad budgetpost för gator, vägar och GC-vägar finns i budgeten. Tekniska utskottet får uppdrag att prioritera och göra dessa byggnationer för att sedan återrapportera till kommunfullmäktige vid ordinarie budgetredovisningar.

Budgeten 2017 innehåller bland annat följande:

* Medel för strategisk utveckling innehåller 12 miljoner kronor 2018 – 2020 (4 milj/år)

* De 4 senaste budgetåren har Barn och utbildningsnämnden, Omsorgsnämnden och Medborgarnämnden tillförts ca 60 miljoner för verksamhetsutökningar och andra behov.

Utöver detta har dessa nämnder också tillförts riktade statliga bidrag på ca 20 miljoner.

*I budgeten görs en kraftig personalekonomisk satsning på kompetensutveckling och verksamhetsutveckling. Detta för att fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare, göra vår arbetsorganisation flexibla, metodutveckla vår verksamhet samt att minska sjukfrånvaron.

För ändamålet anslås sammanlagt 10 miljoner för 2018 samt 8 miljoner 2019 och 5 miljoner 2020.

*I budgeten finns stora och omfattande satsningar på digitalisering. Nämnderna får i uppdrag att under en 3-årsperiod sänka driftskostnaden med 3% då denna satsning skall medföra en verksamhetsutveckling och effektivisering. Nämnderna behåller hela summan av effektiviseringen för måluppfyllelse. Ramjustering sker.

*Inom Omsorgsnämnden görs en kraftig digitaliseringssatsning för att metodutveckla och effektivisera personalens arbete. Satsningen är på 40 miljoner under 4 år.

*Omsorgsnämnden kompenseras för LOV (Lagen om valfrihetssystem), så att denna viktiga verksamhet kan kompenseras för löneökningar. 2,4 miljoner avsätts under en 3-årsperiod.

* Nämnderna garanteras full kompensation för periodens löneökningar som ett normalt avtalsår höjer budgetramarna med cirka 40 miljoner kronor.

* Alliansen satsar vidare på ledarskapsutveckling och ledarkraft genom vår personalavdelning, där Campus Värnamo är utförare. En mycket lyckad satsning.

* För att satsa på svensk närproducerad mat och ekologiska livsmedel kompenseras servicenämnden motsvarande SPI-index med 1 miljon kronor/år fr.o.m. 2018 års budget.

* Fortsatt miljöatsning genom att bygga överföringsledningar från Bredaryd till Värnamos nya avloppsreningsverk. Bor finns nu också med i investeringsplanen.

*En satsning för klimat och folkhälsa genom en "väg att cykla på" till Bredaryd och Bor i samband med andra investeringar 9,5 miljoner

*En fordonsutredning är gjord för att ta fram en plan på hur vi skall nå en fossilfri fordonsflotta. För att påbörja och snabba på denna omställning satsas 2,5 miljoner till dessa åtgärder.

*1,4 miljoner satsas på att bygga solel på ett lämpligt objekt i kommunen. Utvecklingsavdelningen och tekniska förvaltningen har ansvar för att detta sker.

*Införandet av 100% e-handel startas och medel avsätts till att utbilda en bra beställarkompetens.

*En mera jämlik vård, skola och omsorg måste utvecklas i vår kommun. Skillnader mellan olika boenden, skolor och boendeformer skall jämnas ut till den högre upplevda kvalitén. Detta skall prioriteras när kompetens- och verksamhetsutvecklingsmedlen fördelas.

Under hösten 2017 bör hälften av dessa medel vara prioriterade inför 2018.

Tillväxtsatsningar

* Nyproduktion av förskolor i Värnamo, Bredaryd och Rydaholm finns med under perioden för att svara upp mot det ökade antalet barn som följer av befolkningsökningen.

* Nya exploateringsområden för bostäder och verksamheter har tagits fram och beräknats för att klara av efterfrågan i tillväxtarbetet. En uttalad prioritet är Prostsjön, Helmershus men också i våra övriga orter. Denna turordning skall vara vägledande vid planering, eventuella förändringar skall snarast ske. Den tidigare Vallbron har strukits i budgeten och annan trafiklösning till Prostsjön skall tas fram.

Uppdrag ges till Samhällsbyggnadsnämnden.

* Östboskolan skall byggas om till en ny skola, Trälleborgsskolan skall byggas om och till för att bli en bra F – 6-skola i västra delen av Värnamo. Därför måste "Gröndalshallen" omgående planeras klar så att en byggnation snarast kommer tillstånd. Byggstart måste ske senast våren 2018.

Uppdrag ges till Samhällsbyggnadsnämnden och tekniska utskottet.

Därefter skall såväl Forsheda högstadieskola som Finnvedens Gymnasium renoveras och moderniseras. Längre fram i perioden finns också pengar till en ny skola i centrala Värnamo.

* När servicenämnden prioriterat fram en köksutbyggnad skall tre olika kökstyper byggas fram i hela kommunen, så att den måltidspolicy som kommunfullmäktige antagit kan verkställas. Östboskolans kök byggs om för att bli ett centralt kök för "externa" (hemtjänst) matleveranser från kommun.

* Våra tidigare satsningar på fiberutbyggnad i kommunen skall fortsätta. Värnamo är bland de bästa kommunerna i landet och fram till 2020 skall denna position bevaras och förstärkas. Finansieringsmodell för ytterligare utbyggnader är klar och Värnamo Energi AB har fått ett tydligt uppdrag. Finansiering sker via Värnamo Stadshus AB

* Satsningar på vårt rika föreningsliv sker genom att nya idrottsanläggningar byggs och planeras i hela kommunen. Detta skall också ske under konceptet "Den kreativa mötesplatsen, Gummifabriken" där hyressättningen tagit hänsyn till detta.

* Värnamo satsar stort på Sverigeförhandlingen och höghastighetsjärnväg. Värnamo kommun var först ut med "ett handslag" om ett framtida avtal med Sverigeförhandlarna. Inför 2018 har olika avtalsförslag tagits fram och kommunen räknar med att riksdagen fattar ett principbeslut under 2018. Idag finns visionsbilder över Europabanans troliga sträckning samt stationsläget vid Sydsvenska krysset. En ny vision för centrala Värnamo utan centralt stationsområde skall också visualiseras samt kopplingen mellan centrum och det nya stationsläget. Därför höjer vi ambitionsnivån på markförsäljning i hela kommunen vad gäller verksamhetsmark.

* Elektrifiering av järnvägen mellan Jönköping och Värnamo (Y;et) är en viktig utvecklingsatsning som kommunen ställer sig positiv till. Effekten blir bland annat ett vidgat arbetsmarknadsområde och förbättrad tillgänglighet till högskoleutbildningar.

* Vi har förändrat och förenklat marktilldelningsprincipen. Upp till 0,5 hektar kan kommunen idag sälja direkt vid förfrågan och intresse av exploatör utan markanvisning. Detta är expansivt så att bostads- och verksamhetsutbyggnader sker utan fördröjning.

* De senaste åren har mycket verksamhetsmark och bostadsmark sålts. Därför finns pengar i budgeten till exploateringar av mark för både verksamhet och bostadsändamål.

Tillväxtmotorer

Tillväxtmotorerna skall vara Hållbara, Attraktiva, Trygga och skapa Tillväxt.

* En kvalitativ bra kärnverksamhet med kompetenta medarbetare och vår värdegrund är en viktig faktor. Verksamheter nära medborgaren och bra service är viktiga faktorer. Ett nytt kontaktcenter kommer att bidra positivt till detta. Drift start sker 2018.

* Ett bra näringslivsklimat för alla näringar inom kommunen och vår region är viktigt. Vi jobbar aktivt med olika satsningar såsom möten, utvecklande projekt och informationsinsatser.

* Bra bostadsområden med olika bostadstyper är ett krav, om antalet invånare skall öka. Prostsjöområdets hållbara stadsutveckling måste nu bli verklighet för ett nytt sätt att bo i. Det framtida bostadsområdet vid Helmershus skall prioriteras, så att exploateringen kan påbörjas 2018/19

* Gummifabriken skall vara den naturliga mötesplatsen för utbildning, näringsliv och kultur för vår kommun och region. Innehållet med ett teknikcenter för att skapa intresse för teknik och företagande i tidig ålder har kommunen och näringslivet efterfrågat länge. En ny scen för uppträdande, livekonserter och evenemang blir verklighet 2017. VKIAB har nu ansvar för konceptet "Den kreativa mötesplatsen", men också vårt rika föreningsliv ska bli en naturlig del av byggnaden.

* Ett bibliotek för tidningsläsaren, studenten, eleven och bokslukaren är en annan viktig del i konceptet GUMMIFABRIKEN den kreativa mötesplatsen. Alliansen fortsätter att satsa cirka 1 % av budgeten på denna viktiga framtida mötesplats.

* Bra utbildningar för att kompetensförsörja näringsliv och offentlig sektor är ett uppdrag som Campus har. Utbildningarnas antal och innehåll skall utvecklas efter dialoger med näringsliv och offentlig sektor. Campus Värnamo tillförs nya resurser för att klara den höga kvalitet som våra samarbetspartner förutsätter och kräver.

* Idag har vi också ambitioner att på sikt anlägga ett nytt idrottsligt och sportligt center vid Värnamos sydöstra infart. Samhällsbyggnadsnämnden har tagit fram en visionsbild över aktuellt område. Ett idrotts-/sportcenter är nästa tillväxtmotor för vår kommun och region med koppling till Europabanan och dess stationsläge vid Sydsvenska krysset.

* De miljömål och det miljöprogram som finns skall ständigt efterlevas och följas upp samt utvärderas. Detta skall vara en naturlig del i vårt dagliga arbete och vid utveckling skall dessa program ha en vägledande roll. Det hållbara handlar inte bara om miljö utan är också en del av ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.

* En god livsmiljö är en del av folkhälsoarbetet som vi jobbar aktivt med. En god livsmiljö handlar bland annat om att människor ska kunna förverkliga sina bostadsdrömmar i centralorten men också i hela kommunen. Vi bygger ut gång- och cykelvägar i hela kommunen vilket ger god livsmiljö, trafiksäkerheten ökar och allas möjlighet till vardagsmotion ökar.

En cykelstrategi skall tas fram när "Plan för trafiken" är presenterad, allt i syfte att få mera cykeltrafik.

Kommunens satsning på destinationsutveckling i form av naturkartan.se, satsningar på en mängd olika idrottsanläggningar skapar attraktivitet och framåtanda.

Kultur på recept har provats och med goda resultat lyckats bra, varför vi nu fullt ut satsar på detta.

*Utmärkelsen Årets Kommun 2016 skall nyttjas i marknadsföring och utveckling av de framgångsfaktorer som fanns med i vår ansökan inför denna utnämning.

*Det stadsbussprojekt som kommunen tillsammans med Länstrafiken jobbat med något år har startat under 2017 i en första etapp. Ett unikt stadsbussprojekt med elbussar skall minska trafiken i centrum och öka servicegraden för våra medborgare.

*Värnamos Stadsutvecklingsprojekt, detta skall utvecklas tillsammans med medborgarna och Värnamo City. I syfte att få fram en visionsbeskrivning på byggbar mark, framtida parkeringsmöjligheter såsom parkeringshus. Öka centrumets tillgänglighet genom att få optimala trafikförbindelser över Lagan, t ex en centralt belägen bro, och övriga barriärer som järnvägen och höjdskillnader i Värnamo.

Uppdrag ges till kommunstyrelsen/kommunledningsförvaltningen att i samråd med samhällsbyggnadsnämnden utföra detta uppdrag.

*Flera privata aktörer och vårt kommunala bostadsbolag Finnvedsbostäder AB bygger för närvarande nya bostäder.

I vår bostadsförsörjningsplan har kommunen pekat ut en offensiv utbyggnad av bostäder, villor, bostadsrätter och hyresrätter i hela vår kommun.

Strategiska möten om bostadsbyggande, infrastruktursatsningar med kommunala förvaltningar och exploatörer skall ske två gånger per år. Ansvarig är kommunens utvecklingsavdelning.

Vi finns till för andra – Vår budget kommer att främja tillväxt, hållbarhet, attraktivitet och ge våra kommuninvånare en trygg kommun att leva och verka i.

Värnamo 2017-11-07

Hans-Göran Johansson (C)
Kommunstyrelseordförande

Gottlieb Granberg (M)
1:e vice kommunstyrelseordförande

Camilla Rinaldo Miller (KD)

Håkan Andersson (L)

Jörgen Skärin (MP)